

- 1e Prijs** Luïsa Jacobse - Academie van Bouwkunst Rotterdam
2e Prijs Noud Bruins Slot - TU Eindhoven, Transformational Architecture
3e Prijs Tom Gentenaar - TU Delft, Heritage and Architecture

NRP Masterprijs winnaars 2023

Inhoud

Reflectie / 6

Winnaars / 18

1e prijs Luïsa Jacobse / 20

2e prijs Noud Bruins Slot / 30

3e prijs Tom Gentenaar / 40

Genomineerden / 50

Anna Zan / 50

Minh Nguyen / 52

Overige inzendingen / 54

Toelichting / 55

Juryrapport NRP Masterprijs 2023

Auteur Erna van Holland
21 november 2023

Stichting NRP heeft in 2015 een prijsvraag in het leven geroepen om jong talent op het gebied van renovatie en transformatie te belonen en in de schijnwerpers te zetten. De NRP Masterprijs wordt toegekend aan relevante en vernieuwende afstudeerscripties en/of ontwerpen op het gebied van renovatie en/of transformatie. De afgelopen acht jaren hebben interessante inzendingen en inspirerende winnaars opgeleverd en dat is niet anders in de editie van 2023.

Reflectie

Vorig jaar werden we overvallen door een groot aantal inzendingen voor de NRP Masterprijs, maar liefst 26. De verklaring voor het grote aantal inzendingen vorig jaar was gelegen in het feit dat een aantal studenten een achterstand had opgelopen als gevolg van COVID. Dit jaar hebben we 14 inzendingen ontvangen, waarvan er drie niet voldeden aan de criteria, hoewel ze buitengewoon interessant waren. Ondanks het feit dat er minder inzendingen waren dan in 2022, was er onder de 11 geldige inzendingen gelukkig nog altijd een spreiding over verschillende onderwijsinstellingen en onderwerpen. Er waren zes inzendingen van de TU Delft, één van de Academie van Bouwkunst Rotterdam, één van de Academie van Bouwkunst Amsterdam, één van de TU Eindhoven, één van de Universiteit van Amsterdam en één van Zuyd Hogeschool.

In een gesprek tussen de jury's van de NRP Gulden Feniks en NRP Masterprijs ruim een jaar geleden, meldde de eerste soms wat teleurgesteld te zijn over de mate van innovatie bij de inzendingen. Dat zijn gerealiseerde projecten op het gebied van renovatie en transformatie. Om tot uitvoering van een project te komen, moet soms een aantal ambities worden bijgesteld. Daarnaast ligt er vaak een lange periode tussen het beschikbaar komen van vernieuwingen en de realisatie en inzending van een project. Bij de NRP Masterprijs is dat niet het geval. De aanstormende generatie laat elk jaar weer zien zich door middel van innovatie breed te willen inzetten voor de opgave van een toekomstbestendige omgeving. Dat kan door innovaties op het gebied van materialen, ontwerp, doelgroepen en proces. De ambities in de onderzoeken en ontwerpen zijn niet gering en de masters laten zich door beperkingen niet snel uit het veld slaan. Er is buitengewoon veel bewondering van de jury voor de zorgvuldigheid en uitgebreidheid van de inzendingen.

Natuurlijk zijn er soms vraagtekens te plaatsen bij de haalbaarheid, maar dat laat onverlet dat het goed is andere paden te bewandelen. De NRP Masterprijs biedt een kans aan de masters om dat aan een nieuw publiek voor te leggen en de inzendingen worden toegankelijk gemaakt voor alle NRP partners.

De inzendingen

Net als in 2022 hebben we dit jaar twee inzendingen ontvangen met als onderwerp de transformatie van voormalige politiekantoren. Dit sluit aan bij het Post65 traject dat op de TU Delft bij Bouwkunde, Heritage & Design, is opgepakt. De vraag die een van de masters zich heeft gesteld, is of het mogelijk is om bij een dergelijke transformatie niet de impact op het milieu te minimaliseren maar op zoek te gaan naar mogelijkheden voor een positieve impact.

'Transformatie biedt mogelijkheden voor een positieve impact op het milieu.'

Via het concept van Urban Metabolism is niet alleen gekeken naar de relatie tussen mens en gebouw maar ook naar de relatie mens en natuur. Op deze wijze zijn voor het Eenheidsbureau in Den Haag twee waardegestuurde transformatiestrategieën ontwikkeld met een focus op gezond leven, sociale interactie en het concept van groeien en ontwikkelen in het gebouw in de tijd. Een hele andere aanpak is gekozen voor het transformeren van het politiekantoor in Middelburg. Hier is ingezoomd op het zogenaamde 'bescheiden gewaardeerd erfgoed'. Breed is onderzocht waar de waarde van het betreffende gebouw in is gelegen. Vergelijkingen zijn gemaakt met ander werk van dezelfde architect.

De constructieve opzet van dit gebouw is nauwgezet in beeld gebracht om als basis voor de transformatie te dienen. Vervolgens is op systematische wijze gekeken hoe het gebouw een onderwijsfunctie kan vervullen en de omgeving kan veranderen in een mini-campus.

Net als in voorgaande jaren treffen we altijd een inzending aan met een tool ter ondersteuning van strategieën en proces-ondersteuning bij bestaand vastgoed en erfgoed in het bijzonder. Dit jaar is er bij een inzending onderzocht welke circulaire economiestrategieën kunnen worden toegepast bij de herbestemming van erfgoedgebouwen.

Er is gekeken welke belemmeringen er zijn en hoe deze mogelijk kunnen worden verminderd. Het resultaat is vastgelegd in het Circular Economy Strategy for Adaptive Reuse model, oftewel het zogenaamde CESAR-model. Het model (visueel en in Excel) kan worden gebruikt als een initiële planningstool, maar ook bij de evaluatie van de circulariteit na afronding van een project. Dat brengt ons op het punt van

evalueren, iets waar we in de praktijk vaak te weinig aan toekomen. Studenten pakken dit onderwerp wel graag op. Zo heeft een master een vergelijking gemaakt tussen de duurzaamheidsdoelen en doelen ten aanzien van betaalbaarheid in het volkshuisvestingsbeleid van zowel Amsterdam als Oslo. Het behoeft geen betoog dat de betaalbaarheid van woningen onder druk komt te staan met het vergroten van de duurzaamheidseisen. Bij Oslo en Amsterdam zijn er verschillen en gelijkenissen te vinden bij de effecten van beleid. Duidelijk is dat met de toenemende bouwkosten, het probleem alleen nog groter wordt.

Van beleid naar de gebruiker

Hoe kun je echt op het niveau van gebruikers ervoor zorgen dat er circulaire huizen gaan ontstaan; dat zoveel mogelijk van het bestaande optimaal wordt benut? Niet door uit te gaan van recyclen maar rethinking. Letterlijk het herdenken van wat voor ons gewoon is geworden. De bewoner aan de macht en in zijn kracht zetten. Een onderzoek en ontwerp toont aan dat we ook bij een bestaand gebouw een slag kunnen maken wat betreft duurzaamheid en circulariteit bij wonen, ook bij particulieren, door te werken met een modulair systeem.

'We zien rethinking in plaats van recycling.'

‘Door niet vanuit de beperkingen maar vanuit kansen te kijken, zijn er heel veel mogelijkheden.’

Ook is daadwerkelijk naar een mogelijke locatie gekeken, in een omgeving met veel windturbines bij Eemshaven. De volgende stap is om te kijken welke van deze mogelijkheden het meest haalbaar zijn. Materialen en hun eigenschappen staan ook centraal in een ander onderzoek en ontwerp. In de ENCI in Maastricht werd cement gewonnen, maar de locatie is nu niet meer in gebruik en verlaten. Is het mogelijk om dit gebied geleidelijk een nieuwe toekomst te bieden? Door kleine interventies te doen maar ook natuurlijk verval te laten plaatsvinden, zoals dat bijvoorbeeld met leem op natuurlijke wijze gebeurt. Is het mogelijk zodanig met materialen om te gaan dat ze geen negatieve impact op hun omgeving hebben? Een interessante invalshoek.

Tijd is een belangrijke factor bij renovatie en transformatie. Het momentum moet kloppen met de vraag en behoefte van de markt.

Om het systeem echt toegankelijk te maken, is voorzien in een uitgebreid handboek voor de gebruiker. De mens centraal zetten, is ook het uitgangspunt bij een andere inzending. Hier is voor een hele bijzondere doelgroep gekozen: de kinderen van de Italiaanse maffia. Als je de keten van de maffiose families wilt doorbreken, moet je de kinderen uit het systeem halen.

Je kunt gebruik maken van opvoedkundige theorieën als basis voor je ontwerppoging. Deze master koos ervoor om een voormalige gevangenis in Perugia (Italië) te transformeren om dit waar te maken. Een bijzondere keuze voor deze functie waarbij het gebouw de transformatie van het kind ondersteunt. Ook bijzonder is om het gebouw binnenstebuiten te keren.

Je wordt als jury verrast door de verwonderde blik die masters werpen op de wereld waarin wij nu leven. Deze generatie ziet nu al de problematiek van verouderde windturbines op ons af komen en grijpt de studie aan om te onderzoeken welke hergebruiksmogelijkheden er zijn met de bladen van deze machines. Door niet vanuit de beperkingen maar vanuit kansen te kijken, zijn er heel veel mogelijkheden voor hergebruik in beeld gebracht.

Zo heeft een master zich nu al gebogen over de vraag wat we moeten doen met al die distributiecentra, de grote logistieke dozen langs de weg. Gebouwen zo licht dat ze geen groene daken of zonnepanelen kunnen dragen.

Wat voor toekomst is er voor dergelijke gebouwen? Kunnen ze makkelijk worden gedemonteerd zodat delen elders kunnen worden gebruikt of kun je iets met de leeggekomen hallen? Een ontwerp is gemaakt om een distributiecentrum als ommuurde tuin in te zetten en zo een andere betekenis te geven aan zijn omgeving.

De bestaande voorraad waar we wat mee moeten doen, breidt alleen maar uit. Het naoorlogse vastgoed heeft geen grote aaibaarheidsfactor en winkelcentra hebben dat al helemaal niet. Toch is het goed dat er studenten zijn die zich hierover buigen. De winkelcentra, zoals de Leyweg in Den Haag Zuid-West, zijn geen individuele gebouwen maar stedelijke structuren en dat vereist een andere aanpak

bij het op zoek gaan naar een nieuwe toekomst. Het biedt de kans om een plaats van competenties en goederen te transformeren naar een kern van gemeenschapsleven, zo laat een van de masters zien. Door woningen toe te voegen, craftmanship een plek te bieden en de luifels in een nieuwe vertaling een plek te geven ontstaat iets nieuws: een 'skill city'.

Terug naar het naoorlogs bezit. Orgineel is de invalshoek van een master om de congestie van het elektriciteitsnet als vertrekpunt te nemen bij het energieneutraal maken van een typisch naoorlogs bestaand woonblok, zoals in de Boerhaavewijk in Schalkwijk, Haarlem. Als je inzet op zelfvoorziening door energiereductie, lokale opwekking en hernieuwbare energie, tevens de distributie en opslag optimaliseert, is het mogelijk geen piekbelastingen te leveren op het (lokale) elektriciteitsnet. Ook is gekeken naar het verbeteren van de toekomstflexibiliteit, o.a. door het verhogen van de sociale veiligheid en het vergroten van de diversiteit in functie en verkaveling. Door middel van optoppen worden woningen aan de voorraad toegevoegd. Gezien het feit dat deze woningen zijn gebouwd met de Rottinghuismethode, kan dit onderzoek als voorbeeld dienen voor 17.000 andere appartementen in Nederland.

'Goed dat studenten zich buigen over naoorlogs vastgoed met geringe aaibaarheidsfactor.'

De prijswinnaars

Er zijn 14 inzendingen tijdig bij de jury binnengekomen. Drie van de inzendingen voldeden niet aan de criteria voor de NRP Masterprijs, waardoor er 11 geldige inzendingen overbleven. Er zijn twee jurybijeenkomsten gehouden. Op 2 oktober 2023 zijn vijf genomineerden geselecteerd uit alle inzendingen; deze inzendingen voldeden aan de toetsingscriteria en maakten nieuwsgierig naar een mondelinge toelichting. Bij de selectie probeert de jury de breedte van het veld van de inzendingen terug te laten komen en hopen we ook altijd dat de genomineerden van verschillende opleidingen komen of verschillende afstudeer-richtingen. Op 13 november 2023 hebben de vijf genomineerden hun projecten gepresenteerd. In een half uur tijd hebben de genomineerden een presentatie gegeven en een gesprek gevoerd met de jury over hun project aan de hand van vooraf

gestuurde vragen. Na afloop heeft de jury zich beraden en de prijswinnaars bepaald. Zowel scriptie als presentatie hebben geleid tot de uiteindelijke rangorde van de kandidaten.

De presentaties vormen de kers op de taart van de jurering. Dit is waar je de passie van de mensen voor hun projecten kunt ervaren. We merken dat het ons niet onberoerd laat. We zullen vanaf nu met andere ogen kijken naar het erfgoed van de toekomst waar we wat mee moeten doen: windturbines en distributiecentra. Bestaand vastgoed zonder monumentenstatus geven we een kans en noemen we vanaf nu bescheiden gewaardeerd erfgoed. Nooit meer rijden we langs het ENCI-terrein zonder de gedachte dat de geschiedenis kan worden doorgezet op deze plek en dat materialen kunnen worden aangewend voor de toekomst. En we hebben geleerd dat je niet vanuit het gebouw of gebied hoeft te vertrekken voor een transformatie, maar dat je ook de functie of gebruiker hierin leidend kan zijn.

Het is nog nooit voorgekomen dat het gevoel van de beste onder de genomineerden niet veranderde na de presentaties, ook dit jaar was dit het geval. De grote verrassing dit jaar was dat alle genomineerden indrukwekkende maquettes hadden meegenomen. Altijd een feest voor de jury om naast scriptie en presentatie je over de fysieke verbeelding van de projecten te mogen buigen.

Luïsa Jacobse Academie van Bouwkunst Rotterdam

1^e prijs

*De doos

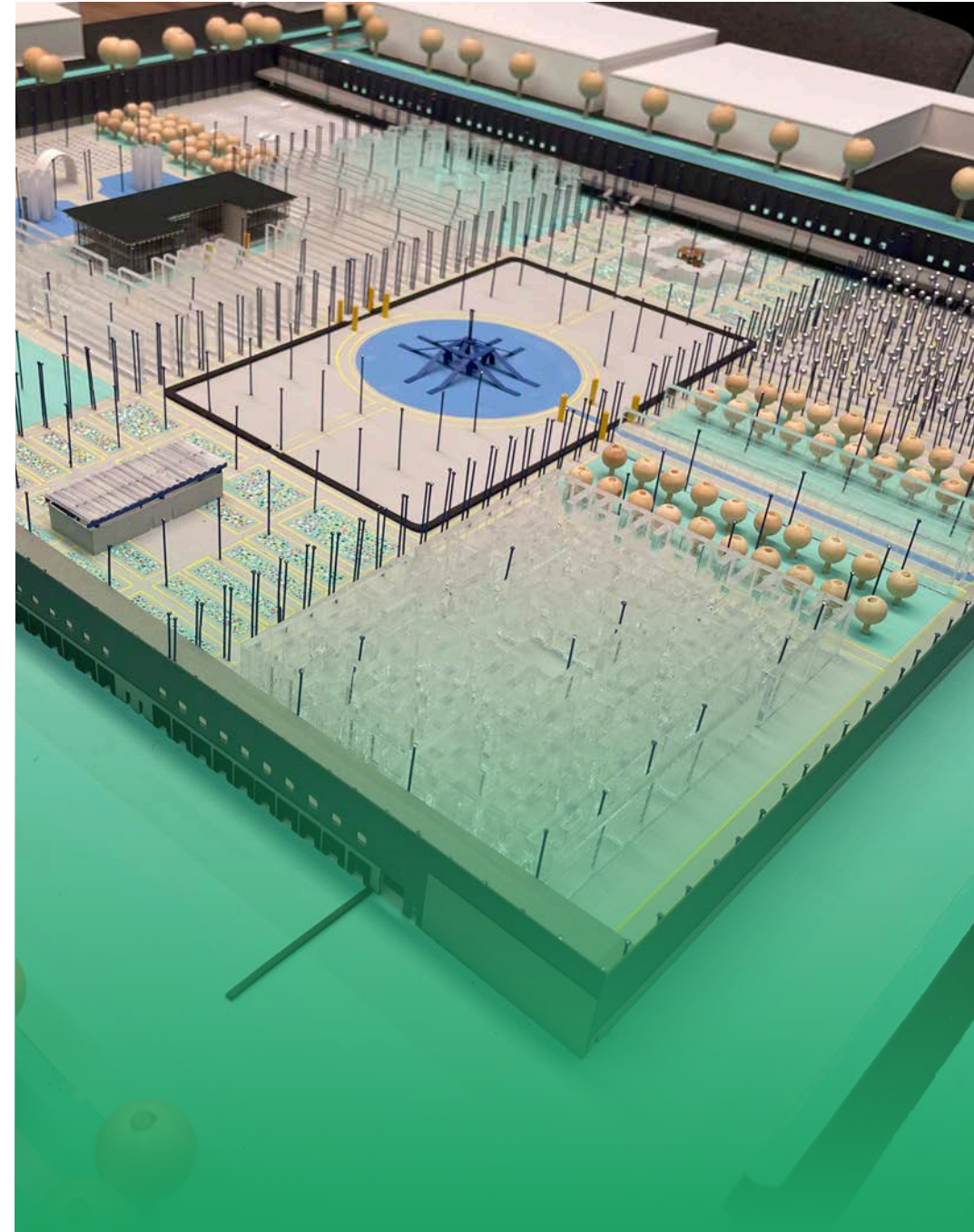

Luïsa
Jacobse
Academie
van Bouwkunst
Rotterdam

*De doos

Het architecturaal potentieel van distributiecentra. Het wordt al de 'verdozing' van het land genoemd: het sterk toenemende aantal distributiecentra langs de snelwegen. Niemand lijkt er blij mee en toch dragen we er - met e-commerce - allemaal aan bij dat dit ontstaat. Wat kan de toekomst van een dergelijk distributiecentrum zijn? Daar heeft Luïsa zich over gebogen. Er zal namelijk een tijd komen dat niet al deze gebouwen nog in gebruik zijn.

Aan de hand van het voorbeeld van het distributiecentrum Coolblue in Tilburg laat zij zien dat er andere dan de voor de hand liggende mogelijkheden zijn voor een transformatie van een gebouw van 88.000 m². Sterker nog, zij laat zien dat er ook schoonheid is in de grootte van deze gebouwen en de gebieden waar zij staan. Want ook een distributiecentrum staat op een plek met geschiedenis.

Door middel van het bestuderen van schaaflsprongen met behulp van de methode 'powers of ten' krijgt Luisa grip op het gebouw en de plek. De indeling van het pand blijkt overeenkomsten te hebben met het onderliggende landschap.

Het gebouw is een schil om een lege ruimte die gevuld is met een inrichting die volledig op logistiek is afgestemd. Op zichzelf een ommuurde ruimte met dak. Wat als je deze analogie oppakt voor de toekomst: een tuin van een landgoed, dat was tenslotte altijd een ommuurde ruimte.

Door middel van het hergebruik van materialen uit de distributieloods wordt een eigentijdse 'klassieke' tuin gemaakt met zichtlijnen, doolhof en fontein. In de ommuring staat een aantal bestaande overheaddeuren en een nieuwe taatsdeur blijvend open, zodat iedereen naar binnen kan. Een nieuwe statige oprijlaan leidt je naar de parkeerplaats in deze nieuwe tuin.

JURY

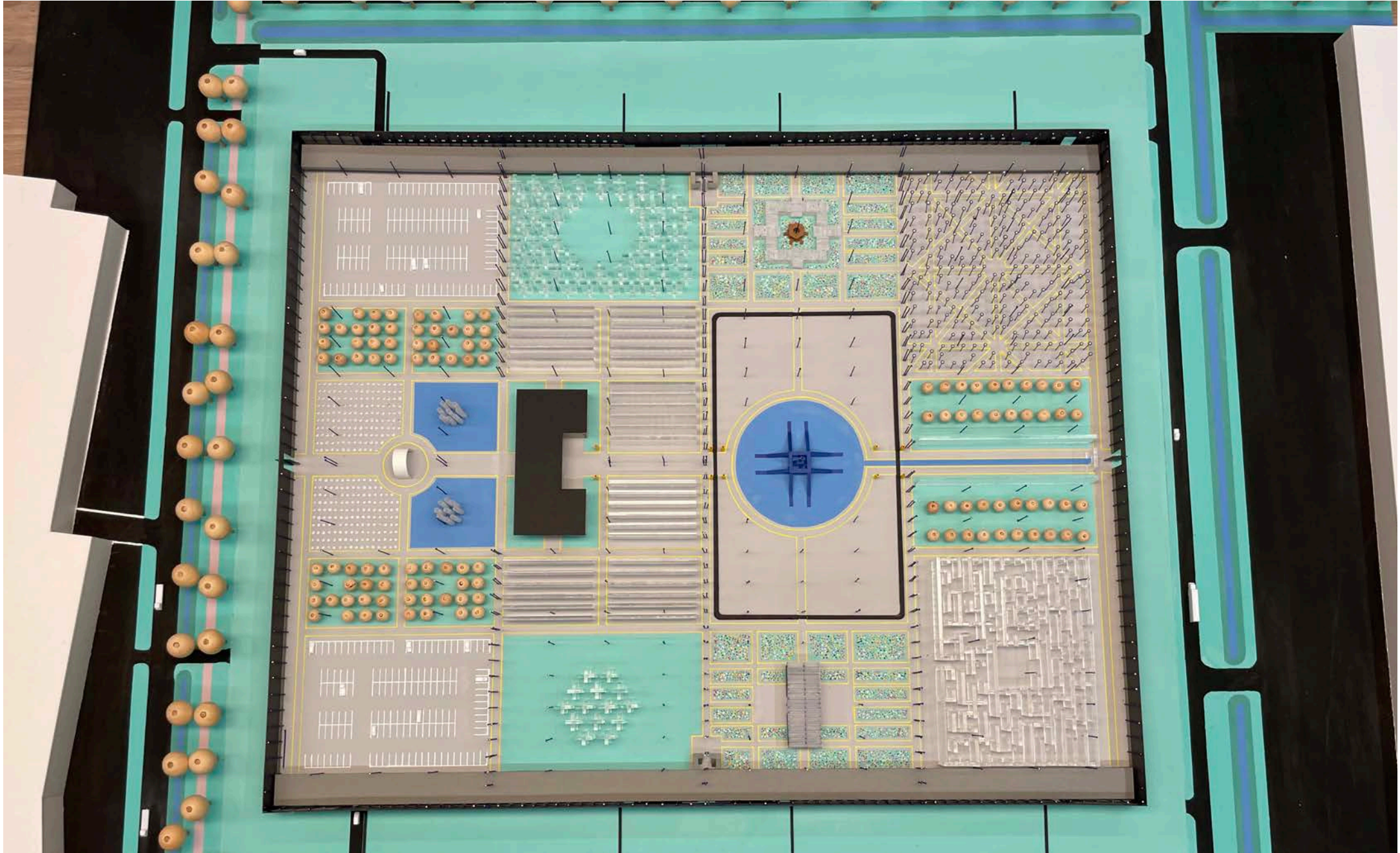
Een distributiecentrum wordt niet gezien als een gebouw waarop kan worden voortgeborduurd. We accepteren mopperend dat ze er staan en de protesten lijken vooral te gaan over het feit dat ze lelijk zijn en misplaatst lijken in het landschap. Dit project draagt bij aan een verandering in deze denkwijze; over de omgang met deze economisch gedreven plaatsen, over een transformatie van een heel ander soort vastgoed. De studie van Luïsa laat zien dat er kansen liggen om deze gebouwen te transformeren tot waardevolle plekken. Plekken die van betekenis kunnen zijn voor mensen in die omgeving. Laten we eerlijk zijn, de werkomgeving in de buitenwereld van de distributiecentra laat ook te

wensen over. Waar we in het kader van circulariteit focussen op materialenpaspoorten, is de opbrengst van een distributiecentrum in dat licht in verhouding laag. Een dergelijke constructie, van zowel de buiten- als binnenzijde, een tweede leven geven en daarmee ook de omgeving dienen, laat Luïsa op fraaie wijze zien. De maquette geeft een goed beeld van haar plan en ze neemt ons mee in de wonderlijke schaal van tegelijkertijd een gebouw en een gebied. De jury had graag gezien dat ze ook had gekeken naar de voor de hand liggende combinatie om klimaatadaptie en biodiversiteit een plek te geven in haar plan. Dit zou ook de mogelijkheid van kostendragers kunnen vergroten,

zoals een jurylid voorstelde met het aanleggen van een wijngaard of andere vormen van agrarisch gebruik die gebaat zijn bij een dergelijk microklimaat.

'De aloude ommuurde tuin als inspiratiebron.'

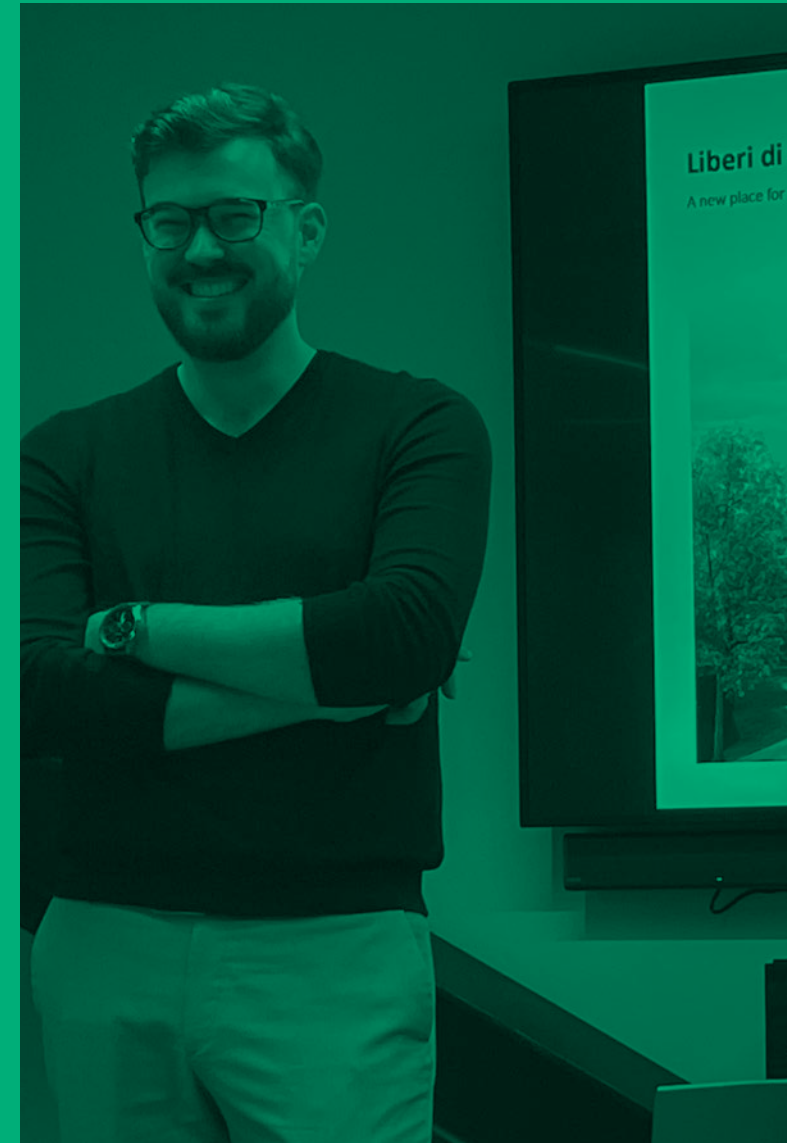
De jury waardeert bijzonder dat Luïsa zich nu al buigt over de toekomst van vastgoed met een verschrikkelijk laag aibaarheidsgehalte. Luïsa zet ons aan het denken over het 'erfgoed' van de toekomst, terwijl we zelfs nog niet met distributiecentra zijn uitgebouwd. Zij kiest ervoor om veel van zowel de binnen- als buitenkant van het gebouw te hergebruiken. Wie weet, zijn dergelijke plekken straks net zo vanzelfsprekend als Zollverein in Essen (DL) te midden van de verlaten steenkoolindustrie.

Noud
Bruins Slot
TU
Eindhoven
Trans-
formational
Architecture

*Liberi di
Scegliere

2^e prijs

Noud Bruins
Slot
TU Eindhoven,
Transformational
Architecture

***Liberi di
Scegliere**

(vrij om te kiezen),
gevangenis van Perugia

Er is in Italië sinds 2012 een programma om de kinderen van de 'Ndrangheta (maffia) te beschermen door hen een alternatieve levenswijze en een nieuwe blik op de toekomst te bieden. Zo kunnen deze kinderen ontsnappen aan een vanzelfsprekende carrière bij de maffia. Dit afstudeerproject richt zich specifiek op het ontwerpen van een geschikte plek waar de kinderen veilig kunnen worden ondergebracht en kan worden gewerkt aan re-integratie. Het functioneel programma van dit project refereert aan de pedagogische theorie van Italiaanse pedagoog Piero Bertolini, die als voormalig directeur van een jeugdgevangenis crimineel gedrag bij kinderen zag als een resultaat van problemen bij hun zelfbeeld.

Als locatie voor dit project heeft Noud gekozen voor de oude gevangenis uit 1871 in Perugia, midden Italië, ver weg van het centrum van de 'Ndrangheta en andere maffiacentra in Italië.

Het gebouw sloot in 2007 de deuren. Noud heeft gewerkt vanuit het conceptuele oogpunt van de transformatie van defensieve architectuur. Defensieve architectuur wordt ontworpen met als doel om een conflict op te breken, door de partijen te scheiden. Wanneer een conflict niet langer bestaat, raakt het gebouw zijn functie kwijt. Om ruimte te bieden aan de nieuwe functie wordt de complete binnenzijde van de verlaten gevangenis uit het gebouw verwijderd, waardoor enkel de buitengevels blijven staan. De ontstane ruimte binnen de gevels wordt vervolgens ingericht als (deels publieke) verkeersruimte. Tussen deze nieuwe passages voegt zich het nieuwe gebouw.

Via vier verschillende schalen zijn de ruimten opgebouwd: de kamer, de groepswoning, het gemeenschappelijk gebied en het gemeenschapshuis. Van privaat naar steeds meer openbaar.

Er is ruimte voor 40 kinderen. Op die wijze wordt stap voor stap het kind geïntroduceerd in een groter wordende sociale omgeving en biedt het ook de bewoners van Perugia sinds jaren een kans om ook achter de muren van dit gebouw te komen en wordt de stad betrokken bij de re-integratie van de kinderen.

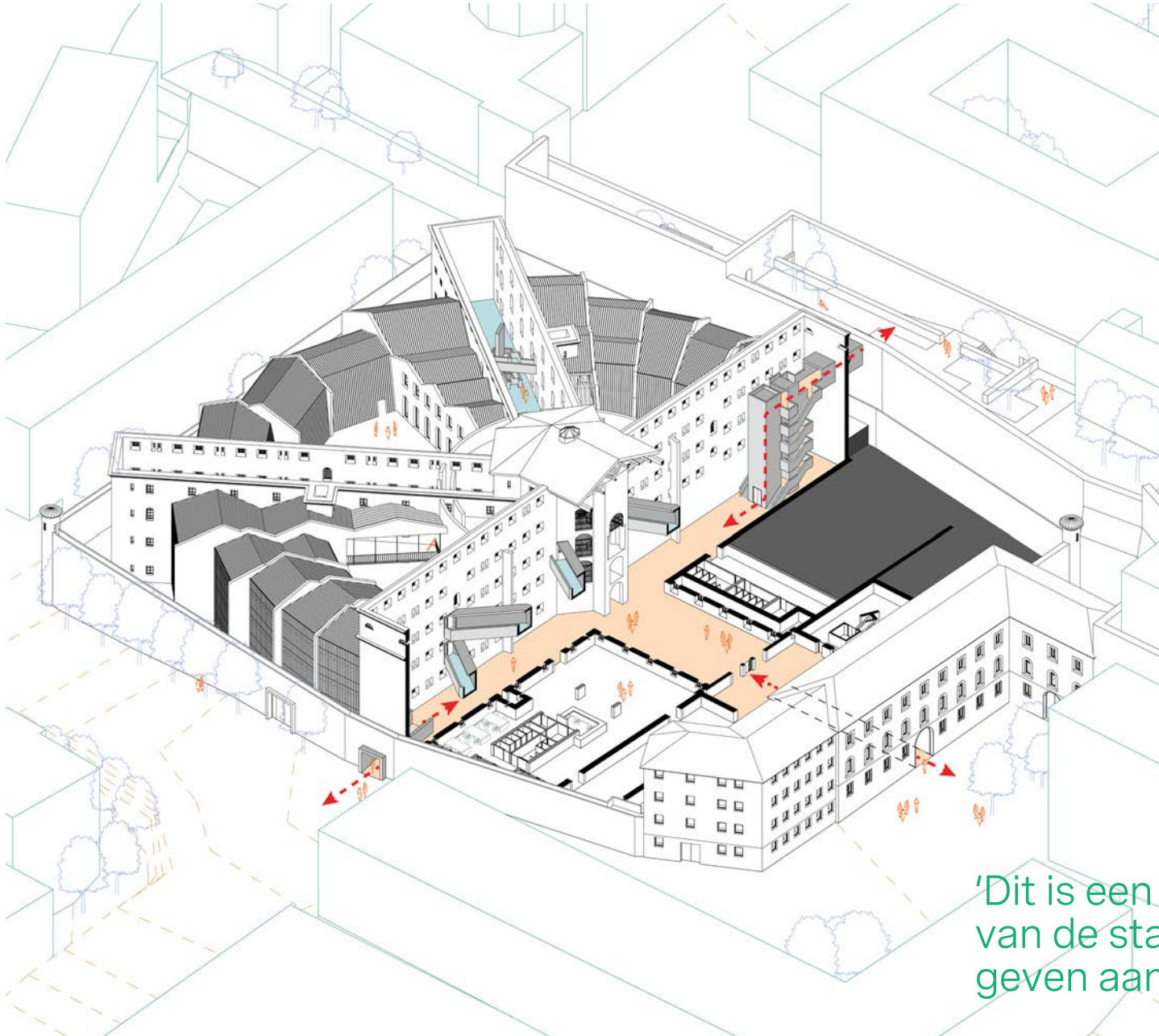

JURY

Dit is een verhaal en een ontwerp dat de jury heeft geraakt. Dat komt enerzijds doordat het zo'n bijzonder onderwerp is, de toekomst van de kinderen van de maffia. Anderzijds ook door de benadering en passie die Noud heeft voor dit onderwerp en deze opgave. Hij heeft gekozen om vanuit de gebruiker op zoek te gaan naar een gebouw dat juist geen vanzelfsprekende plek is. De re-integratie van kinderen vindt plaats in een hergebruikte gevangenis die juist voor isolatie van gevangenen was gebouwd. Hij ziet kansen voor dit gebouw, dat van isolerend naar beschermend zal transformeren. Juist het letterlijk binnenstebuiten keren van dit gebouw, waar buitenruimte binnenruimte wordt en vice versa, maakt deze stap in zijn ogen mogelijk. Hij heeft bewust niet gekozen voor een kleurrijke omgeving. De ruwheid van het gestripte oude gebouw en de nieuwe gevels in hout creëren een rustige plek voor de kinderen die hier tenslotte dag en nacht zijn en door hun opvoeding ook hun kind-zijn hebben verloren. Het dakenlandschap dat hij creëert past naadloos in de oude stad.

'Dit is een verhaal en een ontwerp dat de jury heeft geraakt.'

De gelaagdheid van de geschiedenis van de plek kwam nadrukkelijk naar voren in zijn presentatie. De bovenstad van Perugia is gebouwd op de restanten van het paleis van de paus die deze rücksichtslos op de Etruskische en Romeinse resten van de stad heeft gebouwd. De bewoners hebben de gevangenis nooit in hun harten gesloten. Dit is een kans om een stuk van de stad weer terug te geven aan de bewoners. Op de vraag of mensen bezwaar zouden kunnen hebben tegen deze functie, gaf hij eerlijk aan dit niet te weten. Wel is er veel draagvlak om de mafia te stoppen en daar past deze functie natuurlijk bij.

Op de vraag van de jury of veel van het materiaal dat uit de gevangenis komt, wordt hergebruikt, is het antwoord helaas nee. Een kleine gemiste kans in een prachtig ontwerp en verhaal dat overigens zo gedrukt kan worden; 243 bladzijden dik en bijzonder mooi geïllustreerd.

'Dit is een kans om een stuk van de stad weer terug te geven aan de bewoners.'

Tom
Gentenaar
TU Delft
Heritage and
Architecture

3^e prijs

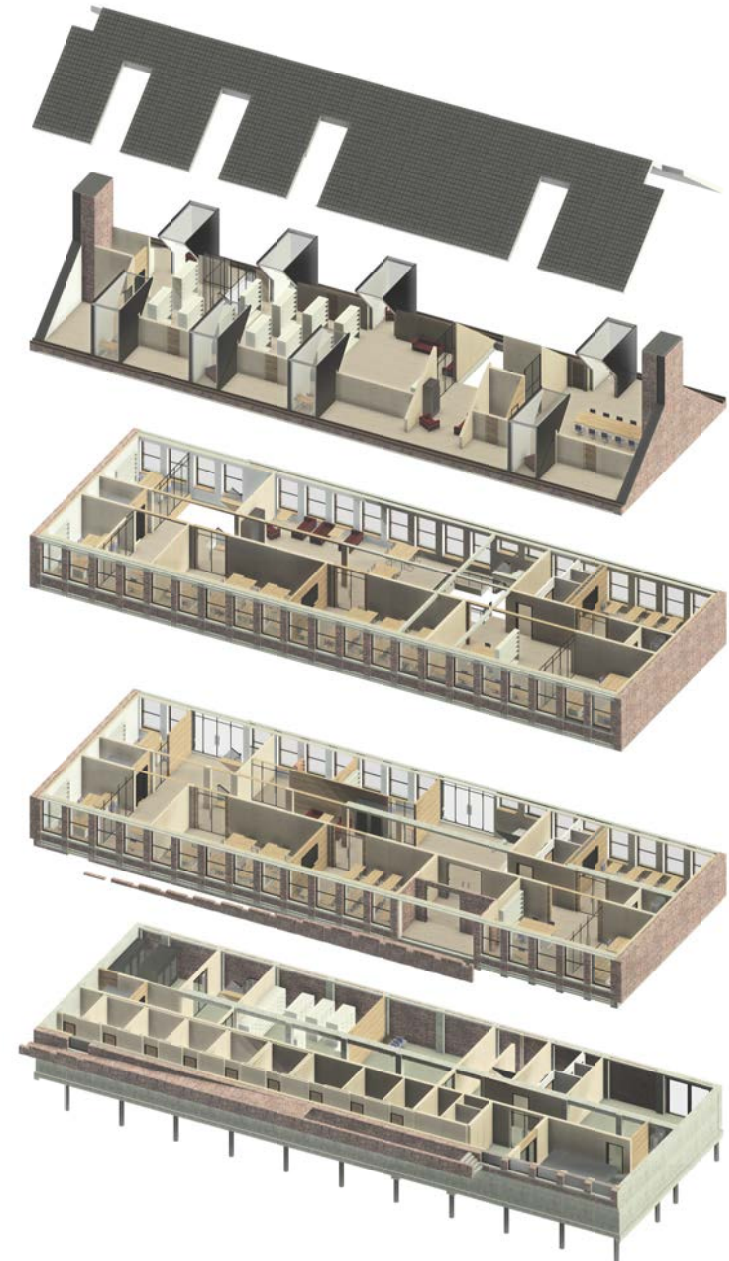
*Onbekend
maakt
onbemind

Tom Gentenaar
 TU Delft, Heritage
 and Architecture

*Onbekend
 maakt
 onbemind

In de Vacant Heritage Studio van de TU Delft is gestudeerd op het hergebruik van politiekantoren in Nederland die na de reorganisatie in 2013 vrijkomen. Tom heeft zijn oog laten vallen op het politiekantoor in Middelburg. Hij heeft dit gebouw als ontwerpexperiment gebruikt voor de transformatie van wat hij noemt 'bescheiden gewaardeerd' erfgoed. Door de geringe leeftijd en waardering van dit erfgoed wordt bij gebouwen uit de tweede helft van de twintigste eeuw aan het einde van hun functionele leven, snel aan slopen gedacht. Tom heeft door middel van een methodische aanpak laten zien dat dergelijke gebouwen zich beter voor transformatie lenen, door uit te gaan van een beperkt aantal waarden. Met het beter bestuderen van dit erfgoed, leren we hoe de grote lijnen van de architectuurgeschiedenis ook in deze gebouwen doorwerken. Door het werk van de architect Berghoef uitgebreid te onderzoeken werd duidelijk dat ook binnen de traditionalistische stroming in Nederland er wel degelijk innovaties waren. Niet zichtbaar zoals bij de modernen, maar vooral te vinden in de constructie van de gebouwen.

Uit de locatie- en gebouwanalyse volgt dat onderwijs een geschikte nieuwe functie voor het politiebureau zou zijn. Een mogelijke gebruiker is University College Roosevelt (UCR), die het politiebureau als campus voor toekomstig masteronderwijs kan gebruiken.

Op een bestaande parkeergarage is een nieuw faculteitsgebouw geplaatst. Aangezien wonen op de campus verplicht is voor studenten van UCR was er meer ruimte nodig om een campus te realiseren. Hiervoor is een naastgelegen, leegstaande supermarkt deels gesloopt. Op de parkeergarage van deze supermarkt worden studentenwoningen gerealiseerd en een kantine.

Door toevoeging van woningen, horeca en een tweede faculteitsgebouw ontstaat een mini-campus midden in een voorheen mono-functioneel stadsblok. De deels overdekte binnenplaats tussen de gebouwen (voorheen een parkeerplaats voor politieauto's) en de mix van functies zorgen ervoor dat dit bijna 24/7 het nieuwe bruisende centrum wordt van de campus.

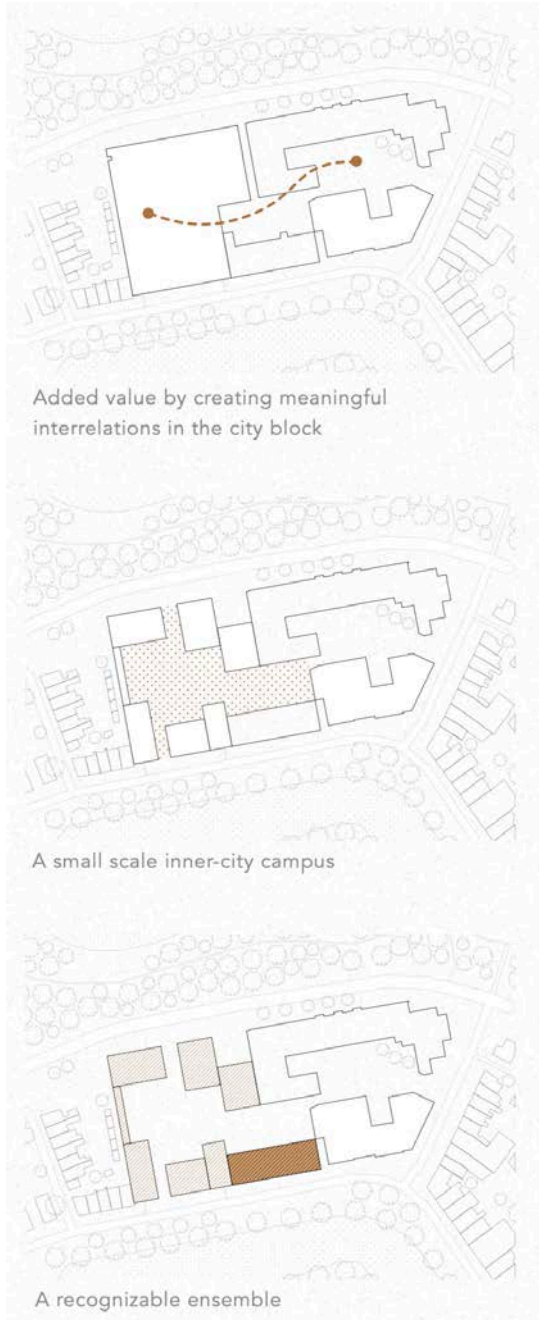

JURY

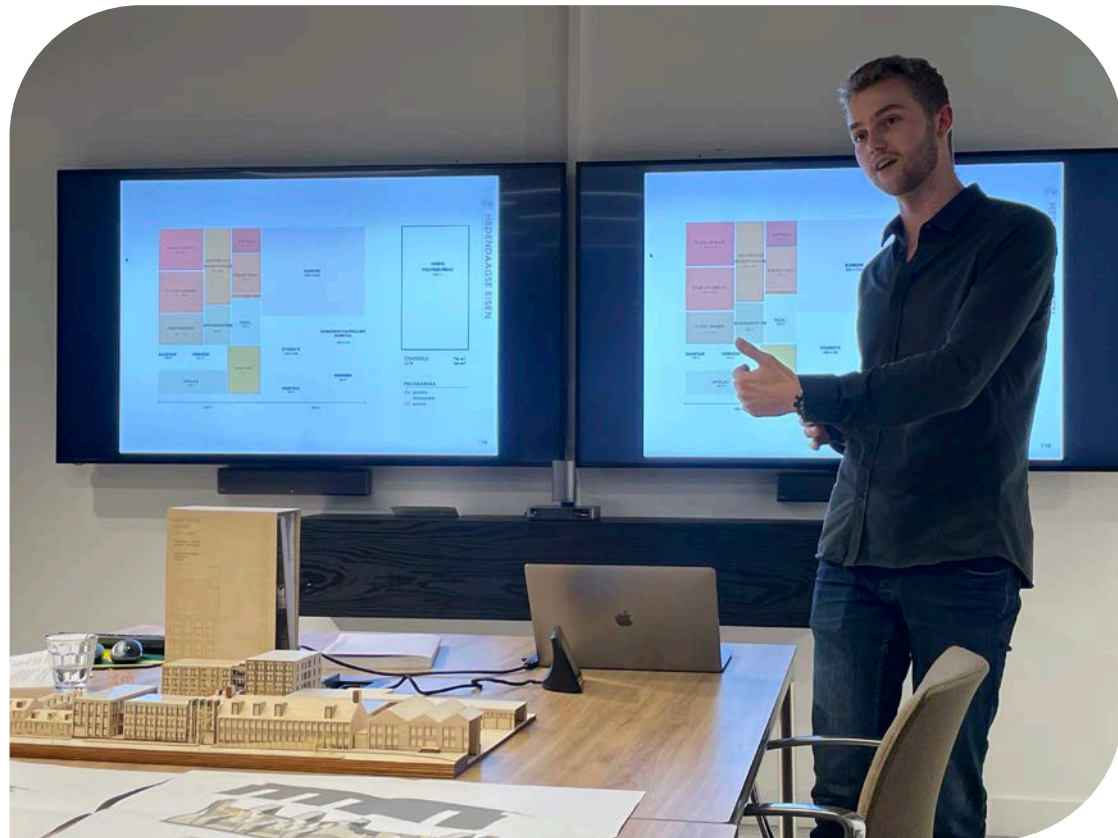
Als er een prijs zou worden uitgereikt voor zorgvuldigheid, dan zou Tom deze winnen. De jury was zeer onder de indruk van zijn uitgebreide afstudeerscriptie van ruim 300 bladzijden. Hij neemt ons mee via de geschiedenis van Middelburg en de locatie van het politiebureau naar een uitgebreide bestudering van het werk van architect Berghoef. Vervolgens maakt hij de stap naar ontwerpexperimenten en methoden om programma's bij ontwerpen te laten passen, wat uiteindelijk landt in zijn ontwerp. En dat laatste mag er ook zeker zijn met een architectuur zo ingetogen en bescheiden zodat het past bij het voormalige politiebureau. Zorgvuldig gaat hij om met wat hij van waarde vond bij het bescheiden gewaardeerd erfgoed van het politiebureau. Tegelijkertijd haalt hij een weinig gewaardeerd stuk erfgoed (supermarkt) weg om er een levendige campus te realiseren die de doorwaadbaarheid van de stad ook verbetert.

'Zorgvuldig gaat hij om met wat hij van waarde vond bij het bescheiden gewaardeerd erfgoed van het politiebureau.'

Om een campus hier waar te maken, moet er veel nieuwbouw worden toegevoegd. De duurzaamheid wordt daarbij niet uit het oog verloren. De nieuwbouw wordt gerealiseerd in hout, zowel goed voor de CO₂-footprint als voor de toekomstflexibiliteit. Als leidend ontwerpmotief heeft hij gekozen voor het doorzetten van de compositie. Dit leidt tot een bijna vanzelfsprekend plan. Het nadeel hiervan is dat de jury er niet door wordt verrast. Zowel in zijn scriptie als in zijn presentatie gaat een sterk technische benadering van de vraagstukken schuil. Nadat de jury bleef doorvragen wat hij zelf van het bestaande politiebureau vond, maakte Tom ons duidelijk dat je door middel van dergelijke methodieken bij de verhalen van de plek en de architectuur kunt komen en dat leidt er uiteindelijk toe dat je van het gebouw gaat houden. Dat is waar we allemaal iets van kunnen leren om een toekomst te geven aan bescheiden gewaardeerd erfgoed.

Genomineerd

Anna Zan Academie van Bouwkunst Amsterdam

Earthworks, the transition of material production (ENCI Maastricht)

Er is al veel te doen geweest over het ENCI terrein in Maastricht. Het is vanaf 1926 een belangrijke plek geweest voor de winning van materiaal ten behoeve van de cementindustrie. De groeve is gesloten en is eigendom van Natuurmonumenten. Veel wandelaars vinden hun weg op de paden. Het fabrieksterrein is recent verkocht: een terrein net zo groot als de groeve met leegstaande gebouwen die ooit ten dienste stonden van de cementindustrie. Wat zou de toekomst van dit grote gebied kunnen zijn?

Anna stelt voor in haar werk **Earthworks** om het industriële ensemble te behouden, zowel de gebouwen als de materialen, in afwachting van een nieuw industrieel gebruik. Hergebruik zonder transformatie, met behoud van vorm en functie. Hoe kunnen we een nieuwe productiemethode van materialen introduceren gebaseerd op deze techniek en van ENCI een nieuwe fabriek maken? Ze heeft inspiratie opgedaan bij een vergeten ambacht om met aarde te bouwen. Een bouwmethode die niet schadelijk is voor de omgeving. Ze komt met vier verschillende projecten om dit te bewijzen: een muur, een school, een toren en een paviljoen. Deze gebouwen zullen mensen aantrekken om het gebied te bezoeken. Om kennis te maken wat er met leem en kalksteen kan. Door mensen op deze wijze naar het gebied te halen, komt er tijd en ruimte voor een nieuwe toekomst voor de bestaande gebouwen. De kern van haar betoog: geleidelijk, voorzichtig handelen en leren accepteren dat het materiaal zal vergaan.

JURY

Ook de inzending van Anna zet de jury aan het nadenken. Hoezo niets doen met de bestaande gebouwen; wij zijn toch van hergebruik en transformatie? Anna kiest hierin haar eigen weg. Gezien de grootte en complexiteit van het ENCI-terrein, wellicht helemaal niet zo'n gekke benadering. Ze gaat terug naar wat de plek de afgelopen eeuw heeft betekend en onderzoekt of er in die lijn ook een toekomst kan worden gevonden. Zij vindt die in het weer introduceren van oude bouwmaterialen met bijbehorende technieken, die nu weer kansrijk zijn nu de cementindustrie zo slecht blijkt voor ons milieu. Zij laadt de plek eerst met betekenis en gaat vervolgens voorstellen maken als bewijslast. Als die eenmaal is gerealiseerd, staat er een fundament voor de toekomst van het bestaande vastgoed op dat terrein.

Anna maakt de jury duidelijk dat ook wij in een groef terugvallen omdat we direct iets met die gebouwen willen doen. Zij maant ons om tijd een plek te geven in dergelijke processen. Om met de kennis van nu en de wetenschap dat er een groot aantal crises moeten worden opgelost te kijken hoe deze plek hier positief aan kan bijdragen. Wel vraagt de jury zich af of een nieuwe functie nog op tijd zal zijn om de bestaande gebouwen te kunnen hergebruiken. De jury hoopt dat de nieuwe eigenaar en Natuurmonumenten open willen staan voor haar ideeën om het grote verval voor te zijn.

Genomineerd

Minh Nguyen
 TU Delft,
 Architectural Engineering
 & Technology

**Integrating End-of-Life
 Wind Turbine blades
 into building Layers
 via Multiple-Use Cycles -
 Eemshaven Case Study**

In Nederland staat een groot aantal windturbines die het einde van hun levensduur bereiken en we plaatsen nog dagelijks windturbines bij. Je kunt wel zeggen dat er een tsunami van bladen van windturbines op ons af gaat komen. Waar voor gebouwen over hergebruik wordt nagedacht, is dat bij deze bouwwerken nog maar weinig het geval. De meeste bladen van windturbines zijn gemaakt van fiber-reinforced plastics (FRP). Waar kunnen 'gepensioneerde' bladen een nieuw leven vinden anders dan alleen de materialen te recyclen?

Minh heeft een uitgebreide studie gemaakt van de mogelijkheden om de bladen te hergebruiken. Zijn studie richt zich op het verlengen van de levensduur van de bladen. Hij ziet een tweede leven in 'structure', een derde leven in 'skin', een vierde leven in 'services' en uiteindelijk een vijfde leven in 'stuff' (zoals meubels). Hij rekent voor dat een blad van een windturbine dan tot het jaar 2173 in gebruik zou kunnen zijn.

Hij komt tot concrete voorstellen voor het hergebruik van de bladen van de windturbines in Eemshaven voor de gemeenschap van het nabijgelegen buurtschap Oudeschip. In samenwerking met de bewoners is gekeken naar welke vormen van hergebruik interessant zijn op deze plek. Wat past onder de rook van het industriegebied en tegelijkertijd bij de rust van het dorpse leven? Men kiest voor speeltoestellen, historische landmarks en multifunctioneel gebouw waar gemeenschap, cultuur en commercie samen kunnen komen.

JURY

Het onderzoek van Minh wijst ons op een grote toekomstige vraag: wat te doen met al die bladen van windturbines als ze niet meer geschikt zijn voor hun oorspronkelijke doel? Hij daagt ons uit om verder te denken dan recycling en echt over het verlengen van de levensduur na te denken. Want we vergeten dat ook het recyclen veel energie vraagt. Durven we na te denken over low impact solutions? De jury verdwaalt bijna in het grote aantal van mogelijke oplossingen dat hij ons voor houdt. Hij toont ons proefopstellingen uit het buitenland om de sterkte van de bladen te meten en de onderzoeken die in laboratoria worden uitgevoerd met het materiaal waar de bladen van zijn gemaakt. De jury gaf hem mee dat het waardevol zou zijn als hij producenten nu al zou kunnen meegeven wat nodig is om het hergebruik van de bladen te verbeteren. Er is veel respect voor de wijze waarop Minh zijn studie letterlijk en figuurlijk laat landen in Oudeschip. Hij geeft de gemeenschap een plek in de keuze voor het hergebruik van bladen die in hun achtertuin gepensioneerd zijn geraakt. Voor deze mensen is het vanzelfsprekend om voor de bladen een nieuwe plek te vinden direct in hun dorp. Of de bladen nu echt moeten worden gebruikt als bouw materiaal voor gebouwen en het niet veel extra's vraagt om dit te realiseren, is een vraag waar de jury nog even geen antwoord op heeft.

Overige inzendingen

Arne Boenders

TU Delft, Heritage & Architecture

How will we live together?
Rethinking the role of heritage as connection between humans, nature,
and buildings. Eenheidsbureau (politie) Den Haag

Dick Klijn

TU Delft, Architectural Engineering

Unclogging the grid (Boerhaave te Schalkwijk, Haarlem)

Dylan Besten

TU Delft, Management in the Built
Environment

The future of our past (current implementation of circular economy
strategies in the adaptive reuse of heritage buildings and mitigating
remaining barriers).

Pelagia Spyridonidou

TU Delft, Heritage and Architecture

Shopping mall as an urban catalyst, the case of Leyweg winkelcentrum

Rosa van der Laag

Universiteit van Amsterdam, Social and
Behavioural Sciences

Contradictions and Continuities Between Sustainability Goals in Housing
Policy: Discourse and Practice in Oslo and Amsterdam

Sander Smeets

Zuyd Hogeschool master interior architecture

Ik wil wonen

Toelichting op de NRP masterprijs & sammenstelling van de jury

De NRP Masterprijs wordt toegekend aan relevante en vernieuwende afstudeerscripties of -ontwerpen op het gebied van renovatie en/of transformatie. Het gaat hierbij om afstudeerders van universitaire masteropleidingen of vastgoed gerelateerde postacademiale of post HBO-masteropleidingen. De jury hanteert de volgende criteria om tot een selectie van de genomineerden en prijswinnaars te komen: de kwaliteit van de scriptie of ontwerp, de relevantie voor het vakgebied, het belang voor de professionalisering, innovatieve aspecten, wijze van presenteren en originaliteit.

NRP heeft uit eigen partners een brede jury samengesteld, bestaande uit:

- Eva Hermans (DNB) voorzitter
- Michiel Otto (HEVO)
- Irene Ponec (Ymere)
- Arno de Vries (WDJArchitecten)
- André Köster (Koninklijke Woudenberg)
- Erna van Holland (NRP) secretaris

Colofon

NRP MASTERPRIJS 2023
IS EEN UITGAVE VAN NRP
© 2023 STICHTING NRP

Samenstelling, tekst en redactie, NRP
Ontwerp, Yellowday

NRP Masterprijs 2023
info@nrp.nl